

Sygn. akt III AUa 1517/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 sierpnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha (spr.)

Sędziowie: SSA Dorota Rzeźniowiecka

SSA Jolanta Wolska

Protokolant: sekr. sąd. Małgorzata Matusiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 sierpnia 2015 r. w Ł.

sprawy **J. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddziałowi w W.**

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek apelacji J. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 29 października 2014 r. sygn. akt VI U 789/14

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 1517/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 kwietnia 2014 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. odmówił J. S. podjęcia wypłaty emerytury ustalonej według zreformowanych zasad. W uzasadnieniu organ rentowy, powołując się na treść art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podał że wnioskodawca nie udokumentował rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Jednocześnie podniósł, że ustawa nie różnicuje prawa do wypłaty od przynależności państwowej pracodawców.

Odwołanie od przedmiotowej decyzji wniósł ubezpieczony, domagając się jej zmiany i nakazania ZUS wypłaty emerytury począwszy od 1 stycznia 2013 r. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie z przyczyn tożsamy, które wskazano w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Płocku wyrokiem z dnia 29 października 2014 r. oddalił odwołanie ubezpieczonego J. S..

Sąd Okręgowy ustalił, że decyzją z dnia 31 lipca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W. odmówił J. S., urodzonemu (...), prawa do emerytury. Na skutek odwołania ubezpieczonego Sąd Okręgowy w Płocku wyrokiem z dnia 5 listopada 2012 r., VI U 1114/12, zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał J. S. prawo do emerytury od dnia 1 sierpnia 2012 r. Na skutek apelacji organu rentowego Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 8 października 2013 r. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że przyznał J. S. prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r.

W wykonaniu powyższego wyroku organ rentowy w dniu 17 grudnia 2013 r. wydał decyzję, mocą której przyznał J. S. emeryturę od 1 stycznia 2013 r. oraz obliczył wysokość emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej. Poinformował jednocześnie, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia oraz że w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć świadectwo pracy, potwierdzające rozwiązanie stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W dniu 7 marca 2014 r. J. S. złożył w organie rentowym wniosek o wypłatę zawieszonoego świadczenia emerytalnego, poczynając od dnia 1 stycznia 2013 r. We wniosku podał, że nie jest pracownikiem na terytorium RP, pracę wykonuje na rzecz irlandzkiego pracodawcy. Organ rentowy, w wyniku rozpoznania wniosku, wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

Sąd Okręgowy w Płocku ustalił, że przed dniem nabycia prawa do emerytury odwołujący się był zatrudniony i nadal pozostaje w zatrudnieniu na terytorium Irlandii. Stan faktyczny na gruncie przedmiotowej sprawy pozostawał bezsporny i w całości został ustalony na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego, co do których brak jest jakichkolwiek podstaw, aby kwestionować ich wiarygodność.

Czyniąc rozważania prawne Sąd pierwszej instancji zważył, że odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z generalną regułą wyrażoną w art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106. W myśl art. 103 ust. 2 ustawy, przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1b oraz w art. 27 ust. 2 i 3, z zastrzeżeniem art. 103a. Natomiast stosownie do treści art. 103a ustawy, prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Sąd podkreślił, że wnioskodawca niewątpliwie nabył prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r., co wynika z prawomocnego wyroku. Wypłata świadczenia została jednak zawieszona w związku z kontynuowaniem zatrudnienia, o czym poinformowano odwołującego się w decyzji z dnia 17 grudnia 2013 r., wydanej w wyniku wykonania wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi, na który powołuje się ubezpieczony. Podstawę prawną zawieszenia wypłaty emerytury stanowił cytowany przepis art. 103a. Okolicznością bezsporną jest, że J. S. nadal pozostaje w stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Oznacza to, że podstawa zawieszenia wypłaty świadczenia nie odpadła. Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że nie ma znaczenia, iż ubezpieczony pozostaje w stosunku pracy z pracodawcą irlandzkim. Polska i Irlandia są członkami Unii Europejskiej, do świadczeń z systemów ubezpieczeń poszczególnych państw członkowskich w stosunku do osób przemieszczających się w granicach Wspólnoty Europejskiej mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.Urz.UE z dnia 7 czerwca 2004r.), które weszło w życie 1 maja 2010 r. Określa ono zasady, mające na celu koordynację w zakresie zabezpieczenia społecznego, wpisujące się w ramy swobodnego przepływu osób. Już z ogólnych zasad stosowania prawa europejskiego wynika, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, przy stosowaniu przepisów krajowych poszczególnych państw członkowskich, ubezpieczeni powinni być traktowani z poszanowaniem ich równości. Z faktu, że ubezpieczony ubiegający się o emeryturę w jednym z państw członkowskich aktualnie podlega ubezpieczeniu w innym państwie nie można wywodzić skutków dyskryminujących, ani też przywilejów, na co wskazał Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 8 października 2013 r., III AUa 1893/12. Jeżeli ustawodawca polski uzależnia prawo do wypłaty emerytury od rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego ubezpieczony świadczył pracę przed nabyciem prawa do emerytury, to do podjęcia wypłaty emerytury niezbędne jest rozwiązanie stosunku pracy z takim pracodawcą niezależnie od tego, czy jest to pracodawca polski czy z innego państwa członkowskiego.

Sąd pierwszej instancji wskazał jednocześnie, że orzeczeniem z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12, na który powołuje się ubezpieczony, Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 28. ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w

związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Dokonując analizy przedmiotowego orzeczenia Sąd Okręgowy wskazał, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma charakter zakresowy. Nie stwierdza on niezgodności art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103a ustawy emerytalnej w ogólności, lecz w odniesieniu do emerytur nabywanych przed dniem 1 stycznia 2011 r. Rzecz jednak w tym, że wspomniana regulacja nie odnosi się do wszystkich emerytur, do których uprawnienie powstało przed wspomnianą datą, a jedynie do ściśle określonego przedziału czasowego sprzed stycznia 2011 r. W uzasadnieniu wyroku Trybunał uznał, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. spowodowało, iż osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego. Aby nadal, tj. po 1 października 2011 r., pobierać emeryturę musiały bowiem rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą. Tymczasem, gdyby w momencie przechodzenia na emeryturę osoby te wiedziały, że będą musiały przerwać zatrudnienie, aby uzyskać świadczenie emerytalne, to być może ich decyzja byłaby inna, tzn. nie składałyby wniosku o ustalenie prawa do emerytury i kontynuowałyby zatrudnienie, bowiem korzystniejsze byłoby dla nich osiąganie dochodu ze stosunku pracy niż pobieranie niższej emerytury. Trybunał podniósł, że treść ryzyka emerytalnego, w określeniu której ustawodawca ma swobodę, nie powinna być zmieniana w stosunku do osób, które już nabyły i zrealizowały prawo do emerytury, gdyż takie działanie stoi w sprzeczności z zasadą ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Sentencja wyroku wskazuje, że dotyczy on jedynie tych osób, które uzyskały prawo do emerytury bez potrzeby zakończenia stosunku pracy. Zatem w sytuacji tych ubezpieczonych, którzy uzyskali świadczenie w reżimie prawnym, w którym nie było możliwości jego pobierania bez rozwiązania stosunku pracy z ostatnim pracodawcą, nie można twierdzić, że zostali oni zaskoczeni wprowadzoną w art. 103a regulacją, na co zwrócił uwagę Trybunał w uzasadnieniu wyroku, oceniając wpływ nowego przepisu na sytuację osób, które gdy nabywały prawo do emerytury warunku rozwiązania dotychczasowego stosunku pracy spełnić nie musiały. Tym samym ci ubezpieczeni nie mogą skutecznie powoływać się na skutki tegoż wyroku. Na podstawie tak przyjętego stanowiska Trybunał Konstytucyjny wskazał na niekonstytucyjność przepisów w stosunku do emerytów uzyskujących prawo do emerytury od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. Odwołujący się nabył prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r., zatem do jego sytuacji nie ma zastosowania przywołany wyrok Trybunału Konstytucyjnego.

Sąd Okręgowy wskazał jednocześnie, że z dniem 19 lutego 2014 r. weszła w życie ustawa z 13 grudnia 2013 r. o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. (Dz.U. z 4 lutego 2014r., poz. 169). W art. 1 ustawa określa zasady ustalania i wypłaty emerytur, których wypłata została zawieszona na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2010 r. Nr 257, poz. 1726) w związku z art.103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w okresie od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. Jak wynika z art. 2 tej ustawy, zawieszona emerytura przysługuje emerytowi, który spełnia łącznie następujące warunki: nabył prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. i jego prawo do emerytury zostało zawieszone na podstawie przepisów określonych w art. 1 w związku z kontynuowaniem przez niego po 30 września 2011 r. zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy wskazał, że odwołującemu się nie przysługuje prawo do wypłaty emerytury na podstawie ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. Ustawa ta nie dotyczy jego sytuacji prawnej, gdyż nabył on prawo do emerytury po dniu 1 stycznia 2011 r. Z tych względów odwołanie uległo oddaleniu na podstawie art. 447¹⁴ § 1 k.p.c.

W apelacji wywiezionej od tego wyroku J. S., zaskarżając wyrok w całości, sformułował zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 2 oraz art. 32 ust. 1 Konstytucji, przewidujących zasadę zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa, a także zasadę równości wobec prawa oraz równego traktowania przez władze publiczne.

W świetle powyższego skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości przez podjęcie wypłaty emerytury od dnia 8 kwietnia 2014 r.

W uzasadnieniu wniesionej apelacji skarżący wskazał, iż pomimo świadomości treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych w sprawach podobnej kategorii uznaje on rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w Płocku za krzywdzące, zaś sam przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS za niezgodny z Konstytucją.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie odnosi skutku. Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, wynikające z właściwej oceny zebranego materiału dowodowego i w oparciu o tak ustaloną podstawę faktyczną dokonał prawidłowej subsumcji prawa materialnego.

Zarzuty apelacji sprowadzają się do twierdzenia, że Sąd Okręgowy orzekł na podstawie niekonstytucyjnego przepisu art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748), który z uwagi na jego sprzeczność z ustawą zasadniczą nie może być legalną podstawą orzekania przez sądy. Zaskarżonemu rozstrzygnięciu apelant zarzucił naruszenie art. 2 oraz 32 Konstytucji RP, statuujących zasady zaufania jednostki do państwa i stanowionego prawa oraz zasady równości obywateli wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne. Zarzuty te są chybione.

W myśl reguły wyrażonej w art. 103 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103-106 ustawy. Stosownie do treści art. 103 ust. 2 ustawy, przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy osiągnęli wiek emerytalny, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1 b oraz w art. 27 ust. 2 i 3, z zastrzeżeniem art. 103a. Jak wynika natomiast z treści art. 103a, którego zastosowania dotyczy spór, prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Okolicznością bezsporną na gruncie przedmiotowej sprawy jest pozostawanie przez skarżącego w stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał on zatrudnienie bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Apelujący pozostaje w zatrudnieniu w Irlandii, a zatem w kraju należącym do Unii Europejskiej. Z faktu natomiast, że ubezpieczony, ubiegający się o emeryturę w jednym z państw członkowskich, aktualnie podlega ubezpieczeniu w innym państwie nie można wywodzić skutków dyskryminujących, ani też nadawać dodatkowych przywilejów. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 października 2013 r., sygn. akt III AUa 1893/12).

Jak wynika z prawidłowych rozważań Sądu Okręgowego, konstytucyjność unormowania wskazanego w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS była przedmiotem rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12. Wyrokiem tym Trybunał orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawowy problem w rozpatrywanej przez Trybunał Konstytucyjny sprawie dotyczył oceny czy ustawodawca, rozciągając obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji prawa do emerytury - na osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., nie naruszył zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. W tym okresie, bowiem treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego (oraz stażu), co oznacza, że realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia. Trybunał podkreślił, że zasada ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa związana jest z bezpieczeństwem prawnym jednostki. Przejawia się w takim stanowieniu i stosowaniu prawa przez

państwo, by nie stawało się ono „pułapką” dla obywatela i by mógł on układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki, których nie był w stanie przewidzieć w momencie podejmowania decyzji i działań oraz w przekonaniu, że jego działania będą także później uznawane przez porządek prawny. Trybunał uznał, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., zostały objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego, co naruszyło konstytucyjną zasadę zaufania obywateli do państwa. Rozstrzygnięcie Trybunału odnosi się zatem wyłącznie do ściśle określonej grupy podmiotów, a tym samym stwierdzić należy, iż ma ono charakter zakresowy. Nie mówi ono, jak słusznie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, o niezgodności art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS w ogólności, lecz jedynie w odniesieniu do emerytur nabywanych przed dniem 1 stycznia 2011 r.

Rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego nie znajduje w żadnym razie zastosowania do skarżącego zważywszy, że nabył on prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013 r. Z powyższego faktu oraz jednoznacznej treści art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynika, że J. S. nie może pobierać świadczenia bez rozwiązania stosunku pracy z ostatnim pracodawcą, na rzecz którego wykonywał zatrudnienie bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Dodać należy, że Trybunał Konstytucyjny wcześniej wypowiedział się także w kwestii zgodności z Konstytucją przepisu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, obowiązującego od dnia 1 lipca 2000 r. do 7 stycznia 2009 r., który w swym brzmieniu odpowiadał obecnie obowiązującemu art. 103 a. W wyroku z dnia 7 lutego 2006 r., SK 45/04, (OTK-A 2006, Nr 2, poz. 15) Trybunał uznał, że przepis ten jest zgodny z Konstytucją, nie narusza zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasady niedziałania prawa wstecz, zasady ochrony praw nabytych oraz obowiązku wprowadzania zmian do systemu prawnego z zachowaniem odpowiedniego *vacatio legis*. Trybunał uznał tym samym, że ustawodawca ma prawo uzależnić podjęcie wypłaty emerytury od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy i takie rozwiązanie prawne nie narusza zasady równości. W uzasadnieniu wskazał, że do ustawodawcy należy precyzyjne określenie kryteriów nabycia i korzystania z prawa do emerytury. Ma on przy tym szeroki zakres swobody pod warunkiem poszanowania istoty konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego. Konstytucja nie zawiera nakazu zagwarantowania świadczeń emerytalnych osobom kontynuującym działalność zawodową. Emerytura jest w założeniu świadczeniem, które zastępuje, a nie uzupełnia wynagrodzenie ze stosunku pracy i do jej istoty należy zapewnienie środków utrzymania w razie zaprzestania pracy, w związku z osiągnięciem określonego wieku. Odnosząc się do poprzedniego reżimu prawnego (art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, obowiązującego do dnia 7 stycznia 2009 r.), będącego tożsamym z regulacją obecną, także Sąd Najwyższy wyraził pogląd - w wyroku z dnia 11 marca 2004 r., II UK 276/03 (LEX nr 985593) - zgodnie z którym ustawodawca ma prawo wprowadzać, czy też modyfikować zasady zawieszalności świadczeń emerytalno-rentowych, mając na uwadze aspekty społeczno-ekonomiczne, w tym aktualne tendencje na rynku pracy, co w żadnym stopniu nie narusza zasady demokratycznego państwa prawa, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej wyrażonej w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto Sąd Najwyższy stwierdził, iż regulacja ta nie narusza zasady ochrony praw nabytych potwierdzonej art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, albowiem nie pozbawia ona osób zainteresowanych prawa do emerytury, lecz oddziela nabycie prawa do emerytury w wyniku ziszczenia się ryzyka ubezpieczeniowego (dożycie odpowiedniego wieku) od zawieszenia świadczenia w razie kontynuacji zatrudnienia bez rozwiązania stosunku pracy. Konsekwencją istnienia określonej przyczyny zawieszenia świadczenia, jaką jest kontynuowanie zatrudnienia, pozostaje konieczność wstrzymania jego wypłaty. Ustanie tej przyczyny powoduje wznowienie wypłaty świadczenia od miesiąca ustania (podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 lipca 2003r., II UK 363/02, LEX nr 985610).

Rozważania zawarte w powyższych judykatach odnoszą się do istoty regulacji mającej zastosowanie w rozpatrywanym przypadku. Zawieszenie prawa do emerytury, w związku z pozostawianiem w dotychczasowym zatrudnieniu, jest funkcjonalnie uzasadnione i ma podstawę w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, który wiąże z osiągnięciem wieku emerytalnego powstanie prawa do zabezpieczenia społecznego. W uzasadnieniu wyroku z dnia 22 czerwca 1999 r., K 5/99 (OTK 1999 nr 5, poz. 100), Trybunał stwierdził, że istnieją dziedziny życia i sytuacje, w których jednostka musi liczyć się z tym, że zmiana warunków społecznych lub gospodarczych może wymagać zmian regulacji prawnych, w

tym również zmian, które znoszą lub ograniczają dotychczas zagwarantowane prawa podmiotowe. Usprawiedliwione oczekiwania realizacji praw nabytych powstają w szczególności w przypadku przyznania świadczeń emerytalnych decyzją właściwych organów i wiążą się one ze szczególnym charakterem stosunku ubezpieczeniowego. Odmienny charakter mają natomiast sytuacje prawne osób, które nie spełniają wszystkich przesłanek nabycia prawa do emerytury. W tym przypadku brak jest równie silnych argumentów przemawiających za zapewnieniem stabilności prawa. W konsekwencji tylko osoby, które przed wejściem w życie nowych przepisów spełniły wszystkie warunki nabycia prawa do świadczenia, mogą zasadnie układać swoje plany życiowe w zaufaniu do obowiązującego prawa zakładając, że będą mogły skorzystać z przyznanych nim uprawnień. Ustawodawca może natomiast ingerować w ekspektatywy, które nie mają charakteru maksymalnie ukształtowanych, pod warunkiem, że nie naruszy istoty prawa do zabezpieczenia społecznego, którą jest zagwarantowanie osobom uprawnionym świadczeń odpowiadających minimum życiowemu tak, aby umożliwić im zaspokojenie podstawowych potrzeb (art. 67 ust. 1 Konstytucji).

Innymi słowy, skarżący nie może skutecznie powoływać się na naruszenie konstytucyjnych zasad zaufania jednostki do państwa i stanowionego prawa oraz zasadę równości wobec prawa. Ubezpieczony nabył prawo do emerytury w obecnie obowiązującym reżimie prawnym ukształtowanym przez treść art. 103a ustawy emerytalnej w brzmieniu uniemożliwiającym pobieranie świadczenia emerytalnego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy. Z tego względu nie dotyczy go wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., odnoszący się do innej kategorii ubezpieczonych, a mianowicie tych, którzy działając w zaufaniu do państwa i stanowionego przez nie prawa decyzję co do przejścia na emeryturę podjęli w czasie, gdy nie było wymogu przerwania zatrudnienia (od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.). Gdyby ci ubezpieczeni wiedzieli, że nastąpi niekorzystna zmiana stanu prawnego, uzależniająca realizację prawa od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, to ich decyzja, czy przejść na emeryturę, mogłaby być inna. Skarżący w momencie ubiegania się o emeryturę miał świadomość, że obecnie dla realizacji swojego prawa koniecznym będzie rozwiązanie stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał zatrudnienie bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Tylko bowiem osoby, które w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. nabyły i zrealizowały prawo do emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą na rzecz którego wykonywały zatrudnienie bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, mają prawo do dalszej wypłaty emerytury od dnia 1 października 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Oznacza to, że art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w dniu jego wejścia w życie i później, tj. po 1 stycznia 2011 r.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji i orzekł jak w sentencji z mocy art. 385 k.p.c.

Przewodnicząca: Sędziowie: